

ОКРУГЛИ СТО:
ЕВРОПА ЗНАЧИ ДА...-ИЗАЗОВИ
ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА У ОБЛАСТИ
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И
ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ЛОКАЛНИХ
ЗАЈЕДНИЦА

ТЕМА: ПРИМЕНА ЕВРОПСКИХ СТАНДАРДА
У УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ НА ПРИМЕРУ
ЛОКАЛНОГ ПЛАНА УПРАВЉАЊЕ
ОТПАДОМ ГРАДА УЖИЦА

1

Миладин Пећинар дипл.инж.техн.
Град Ужице, Градска управа за урбанизам, изградњу и имовинско-правне послове
Фонд за заштиту животне средине

УЖИЦЕ, 20.ЈУН 2011.

- Када је у питању усаглашавање домаћих законских прописа из области заштите животне средине (вода, ваздух, земљиште, бука, отпад), са прописима Европске уније, највише се постигло на пољу управљања отпада.
- За кратко време, у Србији је донешено више закона и неколико десетина подзаконских аката који су у потпуности (или највећи део) усаглашени са прописима Европске уније у делу управљања отпадом.
- Разлог овој ефикасности (на пољу законодавства) лежи вероватно у чињеници да највише проблема има управо у области управљања отпадом, не умањујући проблеме у области отпадних вода.

ЛОКАЛНИ ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ У
ГРАДУ УЖИЦУ 2011.ГОД.

- ✓ Локални план управљања отпадом је усвојен на седници Скупштине града Ужица 14.04.2011. године.
- ✓ Израђен је у складу са Законом о управљању отпадом(2009. и 2010.год.), Стратегијом о управљању отпадом (2010.година) и другим прописима и подзаконским актима.
- ✓ С обзиром да су домаћи законски прописи и подзаконски акти усклађени са законским прописима и Директивама Европске уније о отпаду, подразумева се да су планска решења у Локалном плану управљања отпадом усклађена са европским стандардима.

✓ План управљања отпадом и неколико других докуманата о политици развоја, међусобно утичу једни на друге. Овај План ће имати кључну улогу у интеграцији развојних програма, стратегија и других планова који су донети од стране локалне и централне власти.

✓ План управљања отпадом успоставља шире сагледавање управљања отпадом на целој територији града. Оно што је важно, План се не сагледава као изолован план у граду, већ као један од неопходних планова који доприноси подизању свести становника, одрживом развоју града и економском бољитку.

**План управљања отпадом је практичан документ.
Планом смо:**

- + Дефинисали и спознали нашу постојећу и важећу праксу у управљању отпадом.**
- + Идентификовали смо проблеме и мањкавости у садашњем систему.**
- + Идентификовали смо могућности за побољшање постојећег система.**
- + Поставили смо приоритете у циљу решавања проблема и увођења побољшања.**
- + Идентификовали смо потребне ресурсе за изградњу буџета и редослед спровођења активности у складу са финансијским могућностима.**
- + Предложили смо највиши ниво заштите здравља грађана и заштите животне средине**

- ✘ План управљања отпадом превасходно третира кућни отпад, али планом се такође обрађује и опасан отпад.**
- ✘ На територији обухваћеној ГУП-ом живи око 65.000 становника, услуге ЈКП „Биоктош“ користи 96 % становника.**
- ✘ Изван територије ГУП-а живи нешто више од 18.000 становника, а услугама одношења отпада је обухваћено око 20 % становника.**
- ✘ Просечна покривеност комуналним услугама на територији града је око 80 % , што је веома добро, ако се зна да је на територији Србије око 60 %.**

ЦИЉЕВЕ КОЈЕ СМО ПОСТАВИЛИ:

Општи циљ:

- Смањење количине одложеног отпада (развој примарне селекције),
- Превенција настанка отпада едукацијом становништва,
- Успостављање система организованог прикупљања отпада на целој територији града,
- Изградња и опремање сакупљачке станице,
- Успостављање система управљања посебним токовима отпада,
- Повећање процента издвајања отпада који се поново користи или рециклира,
- Развој система управљања биоразградивим отпадом,
- Укључивање свих грађана у решавање проблема управљања отпадом,
- Санација депоније „Сарића Осоје” у што краћем року.

Краткорочни циљеви (2011-2014.)

- ✓ Развити Локални план управљања отпадом до 2014. године;
- ✓ Развити систем примарне селекције отпада;
- ✓ Повећати број становника обухваћених системом сакупљања отпада на 98 % на градском подручју и до 50 % на сеоском подручју до 2014. године ;
- ✓ Изградити регионалну санитарну депонију до краја 2011. године,
- ✓ Санирати постојећу депонију «Сарића Осоје» и дивља сметлишта на територији града;
- ✓ Изградити и опремити једну сакупљачку станицу за оне врсте отпада које се не могу одложити у контејнере за комунални отпад,
- ✓ Опремити рециклажна острва за амбалажни отпад и батерије,
- ✓ Посебно сакупљати зелени отпад и изградити компостану за обраду биоразградивог отпада .

Дугорочни циљеви (2015-2020.)

- ✓ Јачање професионалних капацитета за управљање опасним отпадом;
- ✓ Постићи стопу поновног искоришћења и рециклаже амбалажног отпада (стакло, папир, картон, метал и пластика) на 25% од његове количине;
- ✓ Изградња постројења за рециклажу отпада

У складу са постављеним циљевима План управљања отпадом нуди следећа решења:

➤ **Опредељење за начин примарне селекције комуналног отпада:**

Програм примарне селекције обухвата неколико фаза:

- Примарну селекцију отпада на месту настанка на “суву” и “мокру” компоненту,
- Сакупљање и одвојен транспорт отпада,
- Предају „суве“ компоненте отпада на линију Центра за селекцију,
- Предају „мокре“ компоненте отпада на санитарно одлагање ,
- Анализу (морфологију) отпада и мерење количина отпада четири пута годишње,

➤ **Организацију примарне селекције отпада на градском и сеоском подручју:**

- Опремање постојећих и нових локација за сакупљање примарно селектованог отпада,
- Одређивање локација за прикупљање отпада на сеоском подручју, првенствено у зонама изван урбаних сеоских средина, које да сада нису биле обухваћене,

- **Локацију и опремање сакупљачке станице:**
 - На простору постојеће депоније «Сарића Осоје», која ће се затворити и рекултивисати, Планом је предвиђена изградња сакупљачке станице, на коју ће грађани и други заинтересовани моћи да одложе отпад који настаје у домаћинствима, а не може се одложити у контејнере (кабасти отпад, гуме, пластика, електро и електронски отпад, акумулатори и батерије, отпадна уља и пестициде, текстил и обућу, стакло, зелени отпад и слично).

- **Програм сакупљања опасног отпада из домаћинства:**
 - Решава се изградњом сакупљачке станице и рециклажних острва.

- **Локације и опремање рециклажних острва:**
 - Планом је предвиђено 20 локација са по четири контејнера за лименке и метални отпад, ПЕТ и другу пластику, папир и картон, стакло и посебне канте за отпадне батерије.

- **Програм сакупљања комерцијалног отпада:**
 - У највећем делу овај отпад биће сакупљен у кесе и контејнере који су предвиђени за суви отпад, као и у рециклажним острвима и сакупљачкој станици.

- **Програм управљања индустријским отпадом:**
 - Овај део контролишу републичке институције, а сви подаци се ажурирају путем катастра индустријског отпада.

- **Поновна употреба и рециклажа компоненти комуналног отпада:**
 - Одвијаће се првенствено на линији Центра за селекцију отпада депоније «Дубоко» и сакупљачкој станици.

- **Санација и затварање постојеће депоније «Сарића Осоје»:**
 - Планом је предвиђено затварање постојеће депоније. Мере санације подразумевају заштиту површинских и подземних вода, земљишта и ваздуха. Такође спречиће се непријатни мириси. Техничким мерама санације спречиће се могућност самозапаљења депоније. На једном делу саниране депоније предвиђена је изградња сакупљачке станице и гаража за возни парк комуналног предузећа.

➤ Мере санације неуређених депонија:

➤ У Плану су приказане највеће дивље депоније које се налазе на територији града. Углавном се ради о деценијском отпаду који је потребно уклонити, а локације санирати.

➤ Анализом понашања грађана када је у питању одговорност према створеном отпаду, упућује да су дивље депоније настајале као «одговор» грађана јер нису имали избора, нису имали где да одложе отпад (у највећем броју случајева). До скоро је комунална опрема била доступна само корисницима на ужем градском подручју, без обзира што отпад стварају и грађани на сеоском подручју. За овакво стање, поред одговорности локалне власти, одговорна је била и политика комуналног предузећа, јер ширење мреже на сеоско подручје какво је «ужичко», није доносило профит. Последњих година, када је у питању покривеност комуналном опремом подручја града изван ГУП-а, се променила на боље.

➤ Само на овом примеру се види колико је потребно јавно-приватно партнерство у области управљања комуналним отпадом.

➤ У протеклих месец дана, средствима обезбеђеним из републичког буџета и локалним средствима, трајно је саниран велики број депонија. У току је набавка комуналне опреме која ће бити распоређена углавном на местима где је до сада није било и где су створане дивље депоније.

○ ПРИМЕР ОЧИШЋЕНИХ ДЕПОНИЈА

- За веома кратко време уклоњен је отпад са око 20 већих дивљих депонија на територији града. Простор где су биле депоније је у потпуности саниран.

- **Програм смањења количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду:**
 - Планом је предвиђено компостирање био отпада у кућним условима и на компостани која би се изградила на простору постојеће депоније «Сарића Осоје».

- **Програм развијања јавне свести о управљању отпадом:**
 - Да би се постигао успех у развоју примарне селекције, неопходна је масовна промоција концепта самог пројекта, као и прецизна едукација свих учесника, што је заправо и најважнија и најсложенија активност на пројекту. Предложена су два модела масовне едукације грађана:
 - у предшколским установама и
 - у основним и средњим школама-вршњачка едукација.

➤ **Мере за спречавање кретања отпада који није обухваћен Планом:**

➤ Дате су мере опреза које треба да предузму власници хемикалија чији је рок истекао.

➤ **Надзор и праћење планираних активности:**

➤ Планирано је да град Ужице формира радно тело за вршење надзора и праћење реализације Плана, које ће чинити запослени у градској управи и комуналним предузећима “Биоктош” и “Дубоко”.

➤ **Процена трошкова и извори финансирања за планиране активности:**

➤ Према предложеном моделу примарне селекције дати су и приближни трошкови за реализацију планираних активности у планираном периоду.

➤ **Сарадња са другим јединицама локалне самоуправе:**

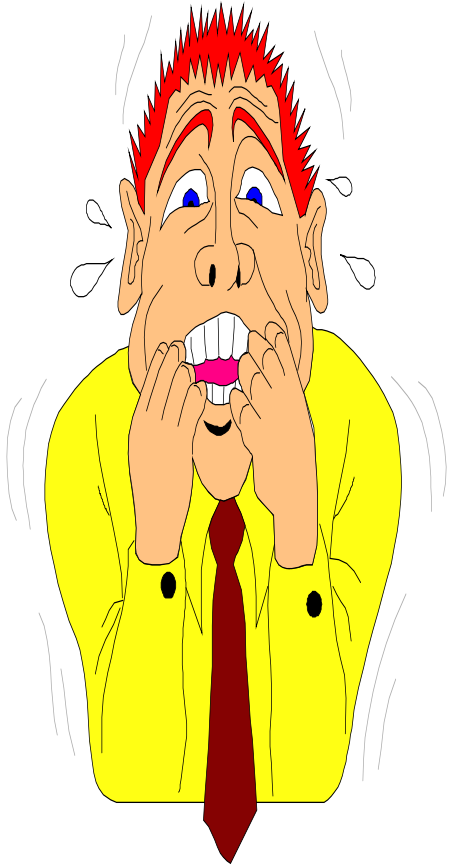
➤ Град Ужице је центар региона, али када је у питању изградња регионалне депоније са центром за селекцију отпада, град Ужице је окупио општине и из друге регије. На локацији «Дубоко» се приводе радови и очекује се отварање регионалне депоније за девет општина и градова за око 360.000 становника.

➤ Са граничним општинама се планира заједничко решавање проблема кланичног отпада и изградња сточног гробља.

ЗАКЉУЧАК:

- **Један од приоритета који је дефинисан и постављеним циљевима је, да се свим грађанима омогући да одложе свој отпад у комуналну опрему, али и да сnose трошкове одвоза и збрињавања отпада.**
- **Развој примарне селекције је нужност како би се смањила количина отпада који се одлаже,**
- **С обзиром да је туризам развојна шанса нашег региона, санација преосталих дивљих депонија је приоритет,**
- **ЈКП”Дубоко” ће размотрити и друге технологије третмана остатака отпада након секундарне селекције, како би се што мање отпада санитарно депоновало,**
- **План управљања отпадом, који је израђен за територију града Ужица, подржава предлоге за побољшање управљања отпадом у циљу добијања донација и кредита.**
- **Донатори увек дају предност захтевима за кредите и донације (рецимо за набавку опреме, затварање сметлишта и сл.) општинама и градовима који имају успешно израђене и дефинисане планове за управљање отпадом.**

○ НЕ МОЖЕМО ПОБЕЋИ ОД ОДГОВОРНОСТИ!!

○ **ТРЕБА КОПИРАТИ УСПЕШНЕ!!**

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!!!!

